

آبونه سرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، آلتی
آیلفی (۳۵) غروشدر.
ممالك اجنبیه ده سنه لکی (۸۰)، آلتی
آیلفی (۴۵) غروشدر.

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه

اضطارات

آبونه بدلی پشیندر.

مساکه موافق آثار مع المونیة قبول
اولنور. درج ابدله بن یازیلر اعاده
اولونماز.

الکتاب

اضطارات

رساله مزدن آلتدیفی کوسترک
شرطیه بتون یازیلر هرمانکی بر
غزته طرفندن اقتباس اولونه بیلیر.
مکتوبلرک، امضالری واضح و
اوقوناقا اولسی، وابونه سره
نومروسی محتوی بولنسی لازمدر
ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لرینک فرانسزجه ده یازلسی
رجا اولنور.
باره کوندردلکی زمان نه به دائر
اولدیفنک واضحاً بیلدیرلسی رجا
اولنور.

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفته لاق مجموعه اسلامیه در

صاحب و مدیر مسئول

باش محرر

اشرف اریب

محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

انوار حق و هدایت ایصال ایتک کبی مقدس بر غایبه خادم اولدینگی خلقک انظار تقدیر واذعانیدن سستره چالیشمق جهتته معطوف بولنیور ایدی .

قرآن مینیک رتبه علویته ایریشمک ، یاخود بر نقصاننه ظفریاب اولمق خصوصنده عجز مطلق ایچنده بولندقلرینی حس ایتکده اولان بو کروه معاندینک افکار عامه بی تغلیط نامنه ایجاد ایده بیلدکری سفسطه کاه « اساطیرالاولین اکتها فهی تملی علیه بکرة واصیلا » [*] دیمک کاه « اما یعلمه بشر » طرزنده اداره کلام ایلکدن عبارت ایدی .

انلر بو سوزلری سویلیورلر؛ فقط محمد بن عبداللهک اوقویوب یازمق بیلیمکسزین قرق سنه کندی آرهلرنده بولندینگی ، قرآن صرف عربی اولدینی حالد تعلیم و تلقین اسناد ایتک ایستدکری کسه نک عربجه بیلیمدیکنی بک اعلا تقدیر ایدیورلر ایدی .

سلمان فارسینک بی ذیشان ایله هجرتدن و بناء علیه آیات قرآنیه دن بر چوغنک نزولدن صکره پیدای معارفه ایتمش اولدینگی بیلدکری حالد قرآن آنک اثر تلقین والهامی اولدینگی ؛ صکره دونوب بر رومینک ، لسان عربیه واقف اولدینگی حالد ، جناب رسوله تعلیم احکام ایلدیکنی ادعا ایدیورلر .

اگر مدعیات واقعهلری موافق حقیقت اولمق لازم کلسه بو رومینک سده عرفانپناهی طالب علم و حکمت اولانلرک التجاکاهی اولمق ، اقوام و امم رحله فیض و تربیتی اوکسنده دیز چوکک ، نام بلندی شرق و غرب عالمده عکس انداز شهرت اولمق ایجاب ایدردی . فقط بو ملحدلرک ترهات و مفتریاتلرینی بر شکل و قالب معقوله افراغ ایده بیلیمکده کی مهارتسزلککریشک الک بیوک اثری شخص رومینک اسمنی تعیین ده بیللر آرهلرنده بر اتفاق حصوله کتیره میهرک بوکا درت درلو نام ویرمه لرله تظاهر ایتکده در . [*] بو اختلاف ایسه کنیدیاریشک رسول اکرمله جدی صورتده معارضه و مجادله یه قیام ، یاخود صحت بعثت و نبوتی تسلیمده ترده سوق ایچون عقاید مسلمین اوزرنده الک خفیف بر تاثیر اجرا ایده بیلیمک استعداد و یاقندن بالکلیه محروم اولدقلرینی واضحاً اثبات ایدیور .

اساساً دعوت محمدیه یه قارشلی هربری بر خصم بی امان اولان بر کتله نک آرهلرنده یاشامش ، بر چوق زمان کنیدیلرله دوشوب قالمش اولمسی لازم کان بر شخصک تعیین هویت و نامی خصوصنده دوجار تردد و اختلاف اولمسندن ده زیاده حائر غرابت عالمده نه کی بر حال تصور اولنه بیلیر؟

عجبا بو درت کسه دن او بی امینک میدانده قویدینی اثره بکزر

[*] « بولر او اسکی مهاللردرکه افشام ، صباح کندینه یازدیریلور ، اوده بشقلرینه یازدیریلور . »

[**] اسمی بیش ، بلام ، جبر ، یسار اولمق اوزره روایت ایدلمشدر .

بر شی حکایه ایدلمش ؛ یاخود بولردن بری ، ولو رسول اکرمدن بر شی روایت ایتک صورتیه اولسون ، کسب معروفیت ایتشمیدر؟ بز تراجم احوال رجاله عائد تدقیقاتمزد بولنرک هیچ برندن ، ولو پیغمبرک سوزلردن اولسون ، بر شی روایت ایدلرکنه دایر بر قید و معلوماته دسترس اوله مامقده یز . بویه اولنجه بو زمرة معاندین رسول اکرمک بو آدلردن اقتباس فیض و معلومات ایتمش اولدینگی ادعاء توحید و اسلامه تمایلی حس ایتدیکی بر آدم (سلمان فارسی) ایله عقد رابطه مؤانست ایتسنی عبادات و معاملات متعلق احکام تعلم ایتسنه حل ایتک اصل طوغری اوله بیلیر؟ « کبرت کلمة تخرج من افواههم ان یقولون الا کذبا »

مترجمی : محمد شوکت

عبدالعزیز چاویش

فقه

مضروفیات

استاد محترم از میری اسماعیل حق بک افتدینک تقریرلری

[۶]

ظاهر ایله محتمل حکملری - ظاهر و یا محتمل اولان الفاظ - لفظ ظاهرده قهاتک سبب اختلاف - اشتراک عیندن ناشی اختلاف - اشتراک الف و لامدن ناشی اختلاف - الفاظ عموم - عامده اشعریه مذهبی - اشتراک فعلدن ناشی اختلاف - ابو اسحق شیرازی ایله ابن فورکک الفاظی تفسیرلری - اصطلاح حنفیه اوزره ظاهر ایله مؤول .

ظاهر ایله محتمل حکملری . - مقدمات بیان اولوندینی وجهله بر لفظ (نص) اولورسه هر حالده اونکله عمل اولنور ، (نص) ایله عمل واجبدر ، نصک کوستردیکی معنایه امثال اولنور . لفظ (بجمل) اولورسه قطعاً آنکله عمل اولوناز . آنجق اجمال ایدن ذات طرفندن بیان وارد اولورسه او وقت بجمل ایله عمل اولنور .

(ظاهر) له (محتمل) . کلنجه لفظ معنای واحددن اکثره دلالت ایدوبده مطلق - قراشدن مجرد - اوله رق وارد اولورسه ، یعنی هانکی معنایه دلالت ایتدیکی بیلنمزه اولفظ آنده ده ظاهر ، ده راجح اولدینی معنایه حل اولنور ؛ تا که محتمله حمله دلیل اقامه اولونه . بوبابده قاعده شودرکه : لفظ مطلق اوله رق وارد اولورسه دلیل قائم اولدقجه ظاهرله حکم اولنور . دلیل قائم اولورسه محتمل ایله عمل اولنور .

[۶] متن : « واذنرو ما لقا حل فی الفاظ الاوامر والنواهی »

بداية المجتهد

خلاصه لفظك بر قاج معناری اولی که اختلاف ظهور ایتسون. دیمك که اختلاف ظاهرده ظهور ایدیور.

شواختلاف اوج سیدن طولای در. چونکه احتمال یافعهده، یا فلك تعلیق اولندی عینهده، یاخود عینه داخل اولان الف ولامده بولنور، بو اوج سیدن خالی اوله مار:

(۱) مملكت تعلیق اولندی عینهده اشتراک کرده طور پیر. — برعینك بر قاج معنای اولونجه اختلاف ظهور ایدر. فقهانك بر قسمی بر معنای، دیگر قسمی او بر معنای حمل ایدر؛ اختلاف ظهور ایدر. مثلاً «وامسحوا برؤسکم وارجلکم الی الکعبین» نظم جلیله بین الفقهاء اختلاف ظهور ایتشدر. بعض فقهای کوره آیقاری طوبوقلرینه قدر ییقامق واجب اولور، بعض فقهای کوره آشیفنك بولوندی بیه قدر ییقامق واجب اولور. بواختلاف نهدن نشأت ایدیور؟ بوکا سبب نهدر؟ چونکه (کعب) لسان عربده مشترکدر: هم «آشیق» معنای، هم «طوبوق» معنای. [طوبوق که حقیق کیمکدر. آشیق ده: مفصلده، عضلاتك آلتده، اگ یرندکی گمیکدر.]

بوخالده آیت کریمه یی مسحه حمل ایدر — که امامیه و دیگر بعض فقهادر — (کعبین) یدده آشیفه حمل ایدر. بورایه قدر ییقامقه هر حالده امریرینه کایر، دیورلر. ییقامق لازم کایر؛ دین فقهاده: «کعب دن مقصد طوبوقدر، بناءً علیه طوبوغه قدر ییقاملی در» دیورلر. ایشه بورادن اختلافك منشأ عین اولان (کعب) ك لفظ مشترك اولسی در.

بر اختلاف ده: «فاغسلوا وجوهکم وایدیکم الی المرافق» آیت جلیله سنده کی عین اولان (ید) مشترکدر: (۱) بیلکه قدر، (۲) دیرسکه قدر، (۳) اوموزه قدر. لسان عربده آوجهده (ید) دیرلر. بویه ید لفظی مشترك اولونجه مطلقا اختلاف ظهور ایدر، مجتهدک بریسی کایر، یددن مقصد دیرسکه قدردر، دیر. دیرسك داخل دکل، مرفقك مادونی. دیگر مجتهد: ید دیرسکده شاملدر، بناءً علیه دیرسکی ده ییقامق واجبدر، دیر.

(۲) حکمك تعلیق اولندی عینه داخل اولان الف ولامده کی اشتراکدن طولای در.

لام تعریف الفاظ عمومنددر. اصولین خفیه به کوره عام جمیع معنای مستغرق اوله حق. یعنی بزجه عام جعلدر، مفردلرده خاص در. علی افتدی خاص در، انسانده خاص در. قادین، چوجوق... هپسی خاص در. عام اولق ایچون مطلقا جمع اولی: انسانلر، چوجقلر کبی. اصولین سائریه کلنجه شافیه نك بر قسمی خفیه ایله برابردر، فقط اکثریسی ایکی ویا ده زباده به من غیر حصر دلالت ایدن شیشه عام دیرلر. خاص ده بونك نقیضی در. اصولین سائر نك عام اطلاق ایتدیکی خفیه نك عام اطلاق ایتدیکی لفظدن اعم در.

محمّل محمل کبی در. محتمله مجمله اولدینی کبی امره امثال اولونماز. آنجق بعدالدلیل، بعدالیان امره امثال اولنور. ظاهره اتباع واجب اولور. محتمل ایله بعدالدلیل عمل اولنور.

ظاهره یا محتمل اریده الفاظ. — امرلر جمهوره کوره وجوبده ظاهره، ندیده محتملدر. امرلر قرأندن خالی اولورسه وجوبه حمل اولنور. نه وقت ندبه دلالت ایتدیکنه دائر بر دلیل بولورسه ایشه او وقت امرلر ندبه حمل اولنور. یوقسه ندب معنایه حمل اولنماز.

نهیله ده بویه در. جمهوره کوره تحریمده ظاهره، کراهتده محتملدر. نهیلر قرأندن خالی اولورسه تحریمه حمل اولنور. نه وقت کراهته دلالت ایدمك برقرینه مقارن اولور ایسه نهیلر او وقت کراهت معنای مقصود اولور.

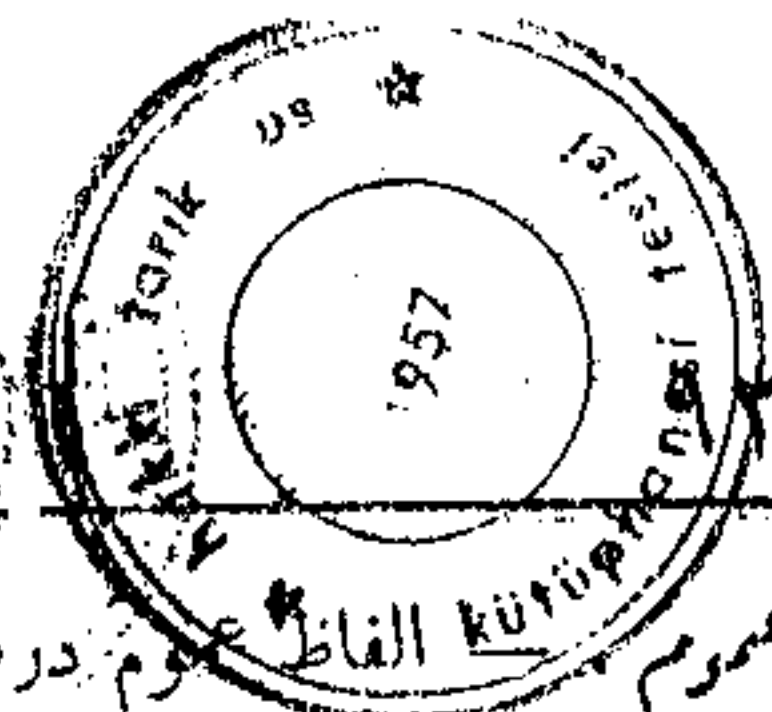
الفاظ عمومده بویه در. بر لفظ عام اولونجه کنديسندن عام قصد اولنق ظاهر در، خاص قصد اولونق محتملدر. عام «اریده العام» معنایسند ظاهر، «اریده الخاص» معنایسند محتملدر. عام قرأندن خالی اولورسه کنديسندن عام قصد اولنور. عام نه وقت تخصیصه دائر بر دلیل مقرون اولورسه ایشه او وقت کنديسندن خاص مقصود اولور. اخباری اولانلرده بویه در. نته کیم «والمطلقات یتربصن بانفسهن» نظم جلیلی خبره موضوعدر. خبر معنایسند ظاهر در. شو قدرکه نظم جلیلی ایله خبر دکل، انشا مقصوددر. بو ایسه دلیل ایله ثابت اولمشدر. فقط بوراده ظاهره دکل، محتمله حمل اولنور. ظاهره عمل اولونمور، بلکه محتمل ایله عمل اولونمور.

بونك کبی هر لفظ معنای حقیقی ده ظاهر، معنای مجازی ده محتملدر. [انوالمالی الله عزالی محتمله مؤول دیورلر.]

لفظ ظاهرده فقهانك اشترونی. — لفظ دلیل اقامه اولونجه به قدر معنای ظاهره حمل اولونجه فقها اقوال شارعهده اختلافه دوچار اولیورلر.

(نص) ده اختلاف واقع اولماز. چونکه بر معنای وارد در. هر مجتهد او معنایه حمل ایدر. باشقه معنای یوق که اختلاف ظهور ایتسون. بر قاج معنای اولورسه اساساً انص اولماز. اختلاف تحدت ایده. بیلیمك ایچون لفظك ایکی معنای اولی. فقهادن بری بر معنایه، دیگریده او بر معنایه حمل ایتلی.

(محمل) کلنجه اونکده — بیان وارد اولندی ایچون عمل اولونماز که اختلاف واقع اولسون. بیان وارد اولونجه اگر بیان محمل نص حکمنده قیلارسه ینه اختلاف ظهور ایتمز. معنای تعین ایدر. یوق، بیان شافی اولمازده ظنی ویا غیر ظنی اولورسه ظاهر حکمنده اولور؛ ینه اختلاف عارض اولور.

امر ایله نهیک دلالت ایتدیکی مغنار حتنده مجتهدلرک اختلافندن بحث ایتمشیدک . امر جمهوره کوره وجوبه ، بعضارینه کوره ندبه ، بعضارینه کوره اباحیه ، الخ ... موضوعدر . نهی ده کذلک جمهوره کوره حرمته ، بعضارینه کوره کراهته ، الخ ... موضوعدر .

فقهادن بر قسمی امری وجوبه ، دیگر بر قسمی ندبه حمل ایدرلر . امر هانکی مغناده راجحدر ، هانکی مغناده مرجوحدر ، بوجهتلر بیله من . اختلاف ظهور ایدر .

بواختلافی بر مثال ایله ایضاح ایدلم : مالکیه ایله جمهور فقها آرهنده نماز ایچون ستر عورتک وجوبنده اختلاف واردلر . جمهوره کوره صلاة ایچون ستر عورت واجب ، امام مالک کوره واجب دکلدر . بناء علیه بر کیسه چیلایق نماز قیلارسه جمهوره کوره نمازی صحیح دکلدر . فقط امام مالک کوره صحیحدر . سبب اختلاف : « خذوا زینتکم عندکل مسجد » آیت جلیله سننده کی (خذوا) امری وجوب ، ندب ، اباحه وسائر بیئنده مشترکدر . جمهوره کوزه امر وجوبده ظاهر ، وجوبه محمول اولدیغندن ستر عورت نمازک شرائطندلر . امام مالک کوره ایسه ندبه محمول اولدیغندن ستر عورت نمازک شرائطندن دکلدر . بوراده جمهور ظاهر ایله ، امام مالک محتمل ایله عمل ایدیور .

نهییه مثال : « نهی رسول الله یوم الحییر عن لحوم حمر الالهیه » حدیث شریفی در . بوراده کی نهی مشترکدر : حرمتله کراهت بیئنده . جمهوره کوره نهی حرمته محمول اولدیغندن حمار اهلی نک اتی حرامدر . [بیان سر کی حلالدر . چونکه (آو) در .] ابن عباس ایسه « قل لا اجد فیما اوحی محرما علی طاعم یطعمه ... » آیت کریمه سی دلالتیله حمار اهلی نک اتی ده حلال قیلورده « نهی رسول الله یوم الحییر عن لحوم حمر الالهیه » حدیث شریفنده کی نهی تحریمه دکل ، بلکه کراهته حمل ایدر . بوکا کوره « کراهت واردلر ، حمار اهلی نک اتی یه نیر ، فقط مکروهدر » دیور . بوراده جمهور ظاهر ایله ، ابن عباس محتمل ایله عمل ایدیور .

ابراهم شیرازی ایله ابن فورک کلاک الفاطمی تفسیری . — ابواسحق شیرازی « اللع » ده ، ابن فورک اصولنده الفاطمی نص ، ظاهر ، مجمل ، عام اولق اوزره تقسیم ایدیورلر . آیروجه محتملی ذکر ایتیمورلر . اکا بدل عامی اتیان ایدیورلر . ابن رشد ایسه بر طاقم اصولیین کی عامی ظاهر کلاک اقسامندن عد ایدیور . چونکه عام « عام اریده الخاص » ده ظاهردر .

اصطلاح منقبه اوزره ظاهر ایله مؤول . — ظاهر اصولیین حنفیه کوره مجرد صیغه سنی ایشتمکله معنای مرادی اکلاشیلان لفظلدر . لسانه واقف اولان بر کسه ظاهرک یالکتر صیغه سنی ایشتمکله معنای مطلق اولور . طاب وتأملا محتاج اولماز . هرا یکی اصطلاح اوزره

[الفاظ عموم کلاک الفاطمی عموم در بر یویدر :

۱ — جمع صیغه سی : مسلمون ، مؤمنون کی . قوم ده عامدر ؛ ایکیدن زیاده ده دلالت ایدر اسم جمعدر .

۲ — اولنده الف لام اولان کلهلر : السارق ، الدم کی .

۳ — الفاظ مبهمه : ما ، من ، ما ، مهما ، الذی ... وسائر کی .

۴ — سیاق نفیده واقع نکره لر : « لاضرر ولا ضرار فی الاسلام . » حدیث شریفی کی (ضرار) عامدر . زیرا سیاق نفیده واقعدر . بوکی الفاظ قرائندن مجرد اولور ایسه عمومه حمل اولنور . کندوسندن هیچ بر شی تخصیص اولونماز . عام آنجق دلیل ایله تخصیص قلنور . تخصیص عام ایله متناول اولدینی افراددن بعضیسنک مقصود اولدینی بیان ایتکدر . عامدن بر فرد قانجه یه قدر عامی تخصیص ایتک جائزدر . نص تخصیص اولونماز .

عامده اشهریه مذهبی . — اشهریه یه کوره عمومه مخصوص موضوع بر صیغه یوقدر . الفاظ عمومده ، خصوصده محتملدر . دلیل اقامه اولونجه یه قدر الفاظده توقف اولنور .]

آنفا بیان اولدینی وجهله بر کله نک اولنده الف لام اولورسه او کله الفاظ عمومندن معدوددر . بونده ایکی مذهب وار :

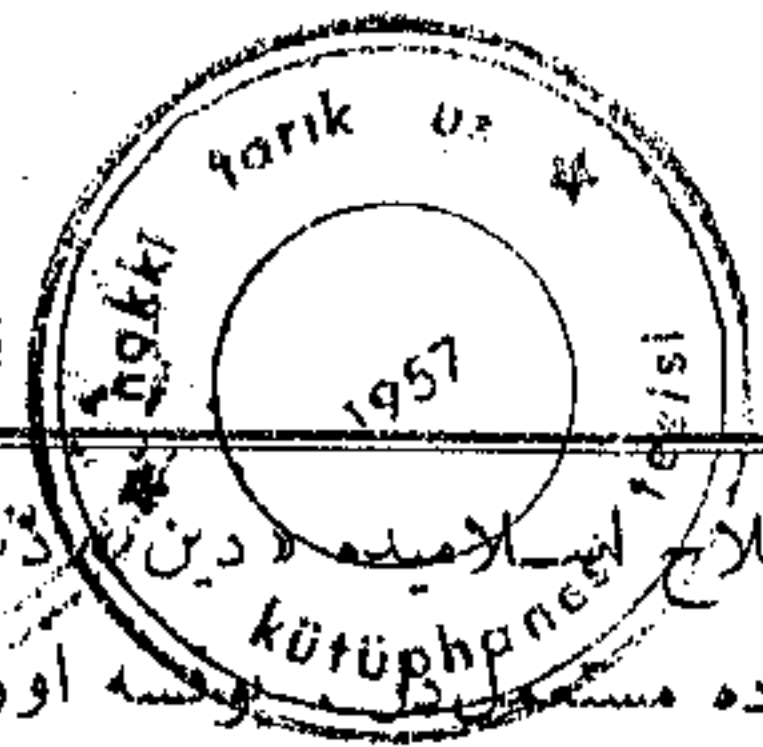
عهد ایچون می ، یوقسه جنس ایچون می ؟ عهده حمل اولورسه خاص اولور ، جنسه حمل اولورسه عام اولور . بناء علیه الف لامی کلهلر جنسده ظاهردر .

مثلا : « حرمت علیکم المیتة والدم ولحم الخنزیر » آیت جلیله سننده کی میتة ، دم ، خنزیر عامدر . میتة معین بر میتة دکلدر . هر فرد شاملدر ؛ دم معین حرام قیلندی ، دیمک دکلدر . هانکی دم اولورسه اولسون حرامدر دیمکدر . کذلک ناصیل خنزیر اولورسه اولسون حرامدر .

شوقدر که عام اولقله برابر (کل) ده قصد اولنور ، (بعض) ده . چونکه ایکی ویا ده زیاده شاملدر .

عجبا (میتة) نک هپسی می ، یوقسه بعضیسی می قصد اولنور ؟ کذلک دم ایله خنزیرک هر فردی مقصوددر ، یوقسه بعض افرادیی ؟ نته کیم لحم خنزیرده اختلاف اولونمشدر . حنفیه کوره هپسی حرامدر . فقط مذهب مالک کوره هپسی حرام دکلدر ، بعضیسی حرامدر . بوراده کی اختلاف الف لامدن نشأت ایتمشدر . حنفیه ظاهر ایله ، مالک محتمل ایله عمل ایتمشدر . بزه کوره (کل) قصد اولنور . مذهب مالک کوره کل قصد اولنماز .

(۳) اوامر و نواهییه کی اشتراکده طوری ایلمتورف ظهور ایدر . — لفظ عین اولمازسه فعل اولور . فعل یا امر ویا نهی اولور .

بناءً عليه اصطلاح «دين اسلاميه» دين دنياوي و اخروي بتون احكامه شامل بر معناده مستعمل در يوقسه اوروپا اصطلاحنده اولديني کي «دين» ايله «شريعت» باشقه باشقه معنالرده دکلدر.

آنسيقلويه ديده بيان اولونديغنه کوره مسيحيلرجه «دين» شو صورتله تعريف اولنيور: «انسانك جناب حقه نسبتی حفظ ایدن، ياخود او نسبتك صفاتی بيان ایدن قوانینك هيئت مجموعه سندن عبارت در.»

کوريلیورکه دیانت نصرانیه نك امور دنیویه، احکام سیاسیه ايله علاقسی یوق در. ذاتاً مشهوردرکه: دیانت نصرانیه، منتسبلرینك هرهانکی بر حکومت و سلطنته کال خضوع ايله سرفرو ایتهلری اوزرینه منی در. چونکه انجیلده ملوک و امرانك حکم و سلطنتی آنجق اجسام فانیه اوزرینه، دینك سلطنتی ده یالکز ارواح اوزرینه اولديني بيان ایدیلور. بناءً عليه عمومیتله بودین اربانجه هرهانکی بر سلطنته بویون اُکک، کندیلرینه حکم ایدن هر شریعته منقاد اولق و حبیبه دندر. فقط «دين اسلام» بویله دکلدر: دين اسلام، سلطنت و قوت اوزرینه مؤسس و شریعتی ايله بتون علمه حکم ایتك اساسه مبتی در. عموماً بشریتك بو دين ايله متدین اولماسی بو اساس اوزرینه مؤسس اولماسه مانع دکلدر. چونکه نوع انسانينك کندیلکندن امت واحده حاله کله بیلمسنه یول یوق در. بوغایه، آنجق ایکی صورتله تأمین ایدیله بیلرکه اوده: رحمت و اعتقاد: برده بتون بشریتی مساوی قیلان رحمت حکم عادل در. مابعدی وار

نطق

سوره هیئت علمیه و ادبیاتی شرفه شیخ الاسلام افندی حضرتلری طرفندن مدرسه التخصصیه ده ویران ضیافتده هیئت مشارالها طرفندن ایراد اولان نطقله مدرسه مذکوره «کلام و فلسفه» شعبه سنده هیئت تحریریه مزدن آقسه کیلی احد جدی افندی طرفندن بوجه آتی مقابله ده بولونلشدر:

محترم مسافرلریمز!

شرف قدومکزله بزی پک زیاده متتدار بیوردیغکزدن دولایی بتون ارقداشلریمك تشکرات بی نهایتلرینی سزه تقدیم ایتمکله کسب فخر ایلرم.

محترم مسافرلریمز،

آنجق مسانلی اعلا، اوچ یوز میلیوندن زیاده اهل اسلامك حقوقی مدافعه ایتك کبی پک علوی، پک مقدس بر غایه اوغورنده میدان مجاهدهیه آتیلمش، بو مقدس غایهیه وصول ایچون قارشیسنده بولسان یوز بیکارجه دشمنی اولدرمش، اولمش فقط دشمنك هر درلو و پک فائق آلات حربیه، وسائل تخریبیه سنه قیلنده اولان لایتزل بر ایمان و اطمینان ايله جانسپارانه مقابله ده بولنه رق دشمندن یوز چورمه مش، بو علوی غایهیه واصل اولونجهیه قدرده مجاهده.

ظاهرده مذاهب ساژده اولديني کبی مذهب خنفي کورمه احتمال واردر. فقط مؤول بویله دکلدر. اصطلاح خنفي ده مؤول: دلیل ظنی ايله کندوسندن اشکال زائل اولان لفظدرکه بولفظ اولامرده خنفي اولور، مشکل اولور، مشترک اولور، مجمل اولور؛ بعدالبيان مؤول اولور. مؤول معنای راجحه اولور، یوقسه مرجوحده دکل.

اهمّات:

دين، دولت

ياخود

خلافت و سلطنت

وقتیله مصرده انگلیزلر طرفندن نشر اولسان بر چوق مجلهلر وار ایدی. بونلرک اکثریسی احوال و مباحث اسلامیه ايله مشغول اولیورلردی؛ ده طوغریسی مسلمانلری مقام خلافتدن بتون بتونه آیرمق صورتیه او مقام معظمك قوتی قیرمق، اسلامیه ضعفه دوشورمك مقصدینی تعقیب ایدیورلردی. شبهه یوق که بو امللرینه نائل اوله بیلیمك ایچون دائماً صورت حقندن کورونمك لازم ایدی. وقتیله اولردن بری «جامعه اسلامیه» حقتده یازمش اولديني مقاله ده شو سوزلری سويلشیدی:

— «جامعه اسلامیه» نك وجوده کله بیلیمي دين ايله دولتی، خلافتله سلطنتی بربرندن آیرمهیه متوقف در. بونلر یکدیگرندن تفریق اولنه رق خلیفه رئیس روحانی؛ سلطان ده رئیس سیاسی اولی، آرتیق دين ايله علاقسی قالملی در... انگلیز غزته سی بونی یازدقدن صوکره، اسلام محررلرینك ده بو بابده کی فکرلرینی بیان ایتلرینی ایستیور. وقتیله فرنکار طرفندن لغرض اورتهیه آتیلان بو فکر پک چوق کیسه لرك ذهنلرنده بر طوتدینی جهتله بز اولادین، دولت، خلافت، سلطنت لفظلرینك معنالردن باشلایه رق بالآخره بو خصوصیه کی فکریمیزی سویلمك ایستیورز:

دین:

دين، لغتده اطاعت و انقیاد معناسه در. علمای اسلامیه «دين» ی شو صورتله تعريف ایدیورلر: دين، جناب حق طرفندن وضع اولان بر قانون الهی در، که ذوی العقول کندی اختیار و اراده لریله، حسن رضالریله حال و استقبالده صلاح و فلاحه سوق ایدر؛ اولنری سعادت دنیویه و اخرویه لرینه قاووشدیرر.

علمای اسلامیه کوره «دين» ك قواعد اساسیه سی اوچ شی دن عبارت در: تصحیح عقاعد، تصفیة اخلاق، تهذیب اعمال. اعمال ده ایکی قسم ولوب بر قسمی عبادات، بر قسمی ده معاملات در. احکام قضاییه، احکام مدنیه، احکام سیاسیه، احکام حربیه معاملات قسمنده داخل در.